

DE NORD A SUD

Lo meu riu com a herència

Aquest dissabte a la tarda (Saló d'Actes, 17 h.), ressonarà a l'Ajuntament d'Ascó la sentència en forma testamentària que deixà escrita Carmel Biarnés (Ascó, 1928-1992) en un dels seus últims llibres: *Us deixo a tots lo meu riu com a herència*. Serà en el curs de la X Jornada d'Estudis Locals i Territorials que porta el seu nom -el d'un "humanista del segle XX", com encertadament se'l qualifica-, organitzada cada any des del 2009 per l'Associació Cultural Lo Llaüt, d'Ascó, el Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre (CERE) i l'Ajuntament d'Ascó. Allí tindrè el goig i l'honor de presentar el llibre -gruixut volum de tres-centes pàgines- que recull (amb el títol general agafat de la dita sentència de Carmel) el conjunt de ponències, gairebé una vintena, que al-

tres tants especialistes i experts (historiadors, arqueòlegs, crítics literaris, folkloristes, sacerdots, filòlegs i fotògrafs) han dedicat, del 2009 al 2017, a estudiar, divulgar i complementar l'amplíssim món de recerca cultural que portà a terme, a Ascó i a tota la comarca, el nostre admirat i enyorat amic. Igualment, en aquesta sessió, el conegut periodista de Móra la Nova, Jordi Duran, director del Centre de Normalització Lingüística de les Terres de l'Ebre, a Tortosa, dissertarà sobre *Les publicacions de les entitats de la Ribera d'Ebre. Característiques i importància*. I acabarem amb un concert de la Banda de l'Escola Municipal de Música d'Ascó. Aquests últims deu anys dedicats a recordar, estudiar i honorar la figura de Carmel van començar el 1997 -

cinc anys després de la seva mort amb l'edició d'un número monogràfic de la revista local Malpàs (degut en bona part al mestre Biel Pubill i al periodista Josep M. Raduà), ampliada el 2002, en ocasió del desè aniversari del seu traspàs, i continuada amb la sèrie d'aquestes Jornades que ara recullen els treballs aportats en forma de diversa i àmplia miscel·lània. És molt satisfactori, per tant, comprovar com l'ingent esforç personal que va haver de fer Biarnés, pràcticament en solitari -formant-se a fons els anys 50 i desenvolupant una activitat frenètica a partir dels 60-, és continuat per dues generacions ja d'activistes de la Ribera, tots adobats per l'ensenyament universitari, que continuen, aprofundixen i amplien les recerques i in-

tuïcions en tants camps que va obrir el bruixot d'Ascó: de les velles pedres a la moreria, dels templers als drames del segle XX (que va viure de tan a prop) i, en fi, de la poesia, la música, l'art i el periodisme, als seus combats per Catalunya, la Ribera i Ascó, sobretot quan, fa cinquanta anys, va caure per aquí el regalet de la nuclear, amb tots els seus conflictes i temors, però també amb l'esperança -potser desesperada- d'una vida millor. Ell, amb Bladé, de Benissanet; Dolors Cabré, de Riba-roja; Santiago Costa, de Móra d'Ebre; Rossend Escolà, de la Palma d'Ebre; els sacerdots Joan Masip, Miquel Redorat, Josep M. Sáez i Joan Rebull de Cabacés, Benicarló, Miravet i l'Ametlla, respectivament; Joan Carranza, d'Ascó; Josep M. Pros, de Vinebre, i

Xavier García
escriptor

Artur Cot, també de Móra, van ser els iniciadors de la Renaixença catalana a la Ribera d'Ebre, en els temps més difícils del silenci i l'aïllament, de les prohibicions i persecucions, de les emigracions (exilis interiors) i dels empresonaments, uns temps que ens recorden els que ara vivim, i contra els quals continua batallant, de fa 35 anys i per tota la comarca, la valerosa, entusiasta i documentada gent del CERE.